

MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL D'ERC-AM PER A LA PROMOCIÓ D'UN PLA D'ORDENACIÓ DEL CONJUNT DEL PARC URBÀ DE CAN MERCADER

El parc de Can Mercader és un espai de 10,5 hectàrees qualificat de sòl urbà 6a (parcs i jardins urbans actuals) i constitueix la principal zona verda de Cornellà, significada pel seu patrimoni històric i pel natural de les espècies que conté.

El parc formava en el passat una unitat amb la zona verda existent a l'actual sector nord-est del parc, testimoni de la qual és la Torre de la Miranda, situada actualment al carrer de Salvador Allende. En aquest sector els mateixos comtes de Bell-lloc, propietaris de la finca, hi havien projectat altres edificis que complementaven les construccions existents en el parc.

La condició de sòl protegit amb la qualificació de zona verda del parc ja deriva del Pla Comarcal de l'any 1953. Malgrat aquesta qualificació del sòl, hi ha hagut reiterades actuacions especulatives per edificar dins l'àmbit del parc. A petició de la Fundació Bell-lloc Pozzali, l'Ajuntament va concedir llicències el 23 de novembre de 1965 i el 2 de novembre de 1966 per edificar-hi un edifici que es volia destinar a residència d'estudiants i que actualment és l'edifici de serveis existent a l'est del palau.

Posteriorment, l'any 1970, a proposta de la mateixa Fundació Bell-lloc Pozzali, es va incloure en el projecte de Pla Parcial Almeda l'edificació de 1.800 habitatges dins l'àmbit del parc. Aquesta proposta va ser contestada pels veïns i veïnes i les associacions d'Almeda que, finalment, van aconseguir entre altres coses que el 23 de juliol de 1971 el Ministerio de la Vivienda segregués el parc del pla parcial i ratifiqués que el parc s'havia de destinar íntegrament a zona verda. Finalment, l'any 1972 la Comisión de Urbanismo de Barcelona va comprar la finca i, el juliol de 1974, la va cedir a l'Ajuntament.

Des d'aquella data, al marge d'altres actuacions, l'administració municipal ha adoptat diverses mesures per protegir el parc de Can Mercader. Així, l'any 1991 els plàtans més que centenaris varen ser declarats d'interès local pel Ple de l'Ajuntament. Posteriorment, les palmeres washingtonies, introduïdes l'any 1871 procedents de l'oest dels Estats Units, varen ser declarades també d'interès local pel Ple de l'Ajuntament l'any 2001. També l'acàcia de tres punxes (*Gleditsia triacanthos*), que té més de 140 anys, va ser declarada arbre d'interès local pel Ple de l'Ajuntament l'any 2003.

El reconeixement i la protecció legal vigent del parc de Can Mercader deriva del vigent Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Artístic i Arquitectònic i Catàleg de Cornellà de Llobregat, aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme el dia 19 de juliol de 2002, que va revisar el Pla Especial de l'any 1996.

La protecció que atorga el Pla Especial és total pel que fa al Palau, la Casa dels Colons i la tanca perimetral de la finca. Així mateix, l'entorn de protecció el constitueix la totalitat de l'àmbit del parc fins a les tanques perimetrals, el que comporta *"mantenir i conservar els jardins i l'arbrat existent, sobretot la part vuitcentista, de la qual es preservarà el caràcter romàntic, amb tots els seus elements. Per a qualsevol intervenció de manteniment, ja sigui*

de reposició o substitució d'algun element existent, caldrà autorització de la Comissió Municipal de Patrimoni. S'evitarà fer podes agressives." (de la fitxa de protecció del Pla Especial).

Les actuacions proposades pel Pla Especial són *"Rehabilitar i condicionar la planta superior del palau"*, les formes d'actuació permeses són les de *"consolidació, conservació i restauració"* i els usos permesos són de tipus *"sociocultural"*.

Aquestes determinacions del Pla Especial de Patrimoni no abasten, però, l'entorn exterior del parc, cartografiat en la mateixa fitxa d'informació del Pla Especial amb un àmbit geogràfic emmarcat pel carrer Salvador Allende al nord-est, la projecció del carrer Quintana i Millars el nord-oest, la pota sud del segon cinturó al sud-est i la carretera de l'Hospitalet al sud.

Alhora, les determinacions del Pla Especial, tant en la redacció original com en la revisió actual, són genèriques i insuficients per garantir amb seguretat jurídica la conservació dels edificis protegits, de les zones lliures i del patrimoni natural existent.

Al llarg dels anys s'han fet obres per a la rehabilitació del Palau de Can Mercader i per a la millora de la Casa dels Colons. Aquests dos edificis, dotats de protecció total, conviuen, però, amb d'altres sense protecció, com les instal·lacions municipals de la piscina, l'edifici de serveis i les instal·lacions de servei del trenet —estacions i tallers—. Alhora, al llarg del temps, han anat variant els usos dels edificis protegits, així com de l'edifici de serveis.

La conservació, millora i substitució del patrimoni natural del parc urbà estan mancades de determinacions que en garanteixin la subsistència més enllà del sistema de poda, tal com evidencia el recent estudi encarregat pel mateix Ajuntament sobre l'estat dels plàtans centenaris. D'acord amb aquest estudi, dels 72 exemplars que hi ha al parc, només un 28% tenen bona salut, un 32% tenen una conservació moderada, un 23% tenen una salut precària i un 17% han de ser talats. És a dir, el 40% dels plàtans centenaris estan en mal estat. Per un altre costat, no existeix un estudi exhaustiu de l'estat de conservació de la resta de l'arbrat ni de la vegetació històrica del parc.

Si es pren com a referència l'avaluació del parc feta per l'AMB l'any 2015 amb relació a l'anterior de l'any 2013, es comprova que l'evolució de la conservació del parc tampoc no és positiva. El parc de Can Mercader té una puntuació de 7,8 sobre 10, la qual està per sobre de la mitjana dels parcs, que és de 7,5. Malgrat això, amb relació a l'avaluació de l'any 2013, tot i que la majoria dels parcs milloren o igualen la puntuació anterior, onze variables del parc de Can Mercader (tranquil·litat, ambient, neteja general, comportaments, jardineria, mobiliari urbà, zones de jocs infantils, enllumenat del parc, serveis, senyalització i lavabos) baixen de puntuació, una (el disseny del parc) es manté igual i tan sols dues variables (seguretat i proximitat) milloren.

Finalment, la protecció i millora del parc de Can Mercader és inseparable de l'ordenació del seu entorn exterior on es puguin: *a)* establir millors accessos al parc, especialment des dels barris de Gavarrà i Sant Ildefons; *b)* delimitar zones d'aparcament, d'activitats esportives i zones per a gossos o per a altres equipaments temporals o permanents que s'hi determini

instal·lar. A la vegada, en considerar l'entorn, també cal tenir present en l'estudi l'existència, avui soterrada, d'un tram del canal de la Infanta i dels seus ponts existents, que poden ser considerats com a elements de millora del paisatge mitjançant la recuperació de les estructures de l'aigua.

Així doncs, és el moment de plantejar de manera definitiva què vol Cornellà que sigui Can Mercader i el seu entorn, amb la voluntat de transformar l'espai en un conjunt coherent dotat d'elements que hi aportin transversalitat i així poder gestionar coherentment els espais i elements, de manera que es garanteixi la conservació i optimització dels valors patrimonials, paisatgístics i recreatius del parc urbà.

Per aquest motiu és convenient i necessari que, superant la fase d'intervencions puntuals o aïllades, s'elabori un pla urbanístic d'ordenació del parc urbà de Can Mercader que estableixi, d'acord amb el Pla Especial del Patrimoni i la legalitat urbanística, les determinacions necessàries per a la preservació dels edificis històrics, del patrimoni natural existent i del jardí romàntic; la compatibilitat dels diferents usos permesos dins el parc, i l'ordenació i millora de l'entorn on situar-hi accessos que millorin la proximitat, els equipaments i els serveis convenients.

Per aquests motius i arguments el Grup Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya – Acord Municipal sotmet al Ple els següents **ACORDS**:

Primer.- Realitzar una diagnosi sobre l'estat actual del conjunt del patrimoni natural, històric i arquitectònic del parc, de la seva accessibilitat i de la compatibilitat dels usos permesos, en un termini de 4 mesos.

Segon.- Promoure un pla urbanístic d'ordenació del parc urbà de Can Mercader i del seu entorn, delimitat geogràficament per l'actual àmbit intern del parc i pel seu entorn format pel territori existent entre el carrer Salvador Allende al nord-est, la projecció del carrer Quintana i Millars al nord-oest, la pota sud del segon cinturó al sud-est i la carretera de l'Hospitalet al sud.

Quart.- Els objectius del pla urbanístic d'ordenació del parc urbà de Can Mercader han d'incloure, com a mínim:

a) La naturalització de l'àmbit intern del parc mitjançant la preservació, cura, millora i substitució del patrimoni compost per l'arbrat vuitcentista, la resta del patrimoni arbrat i de vegetació actual, que conformen la seva importància ecològico-paisatgística.

b) La conservació, recreació i millora del jardí romàntic existent, amb tots els seus elements.

c) La conservació de l'edifici històric del Palau de Can Mercader com a àmbit museístic global de manera que es protegeixin, restaurin i millorin el volum, les façanes, la formalització arquitectònica dels accessos a la part posterior, la protecció dels espais interiors, els materials, les textures i el cromatisme, així com la protecció del mobiliari, les pintures, la decoració i la protecció i exhibició adequada de totes les col·leccions que conté.

- d) La conservació i millora de la Torre de la Miranda, de la Casa dels Colons, així com de la protecció i manteniment de la tanca perimetral.
- e) La regularització dels usos dels edificis existents dins l'àmbit del parc als usos permesos legalment.
- f) La regulació de les activitats esportives i de lleure dels espais interiors i de l'entorn del parc urbà, de manera que siguin compatibles amb l'ús públic i lliure del parc.
- g) La determinació de l'accessibilitat rodada a l'interior del parc.
- h) La identificació i regulació dels espais de serveis i d'equipaments compatibles i complementaris a l'exterior de la tanca perimetral del parc.
- i) La millora i conservació dels espais verds i lliures que envolten el parc, de manera que constitueixin un àmbit natural estretament relacionat amb el mateix parc urbà.
- j) La determinació d'actuacions a l'entorn exterior del parc urbà a fi de millorar els accessos i guanyar en proximitat, molt especialment des dels barris de la Gavarra i de Sant Ildefons, i així minimitzar la dificultat específica que suposa el desnivell existent entre el carrer Salvador Allende i la part nord-est del parc.
- k) L'optimització d'ús i aprofitament del cabal d'aigua de la mina existent.
- l) La reserva d'actuacions per a fer possible la recuperació de la visibilitat del tram existent del Canal de la Infanta a la part nord-est del parc, de la seva estructura i elements, per a la millora paisatgística de l'entorn i per a la recuperació del tram del canal com a testimoni històric.

Cinquè.- La proposta del pla d'ordenació s'ha de dur a terme de manera oberta, transparent i participada, de manera que es faci pública la diagnosi de la situació actual del parc i es vehiculin mitjans accessibles a tothom per a formular lliurement aportacions, al marge dels processos de participació pública previstos per la legalitat administrativa.

Sisè.- Traslladar aquests acords a l'AMB, a la FAVCO, a les associacions de veïns i veïnes de Cornellà i a totes les entitats de la ciutat.

Cornellà, a 18 de maig del 2017

Raquel Albiol i Gilabert
Portaveu del GM ERC-AM